

קליר יניב

מקום, זיכרון, צבעוניות, מקצבים ומעוף הציפור

בתים, שנות החמישים, שמן על בד

ילדה - ענת קון, 1955, שמן על בד, אוסף פרטי,
שימוש חופשי, ויקימדיה

נוף רמת גן, 1953, שמן על בד,

אוסף האמנית, שימוש חופשי, [ויקימדיה](#)

קליר יניב, תמונה בשימוש הוגן.
מקור: [מרכז מידע לאומנות ישראלית](#)

קליר יניב (1921 - 2015) נולדה בעירק ועלתה ארצה ב-1928. היא למדה בגימנסיה הרצליה עד 1939. בלימודיה למדה ציור אצל הצייר, ישראל פלדי, וקיבלה שיעורים פרטיים אצל חיים ובזמן גליקסברג. מאוחר יותר למדה ציור אצל יצחק פרנקל. בסמינר למורים בית הכרם למדה רישום אצל יעקב שטיינהרדט. קליר יניב עבדה כמורה בקיבוץ גניגר ובשנת 1946 החלה ללמוד ב"סטודיה" של שטרייכמן וסטימצקי. כמו כן למדה פיסול אצל משה שטרנשוס. ב-1958 היא ערכה סיור לימודים בפריז, ובשנים הבאות לימדה ציור במכללת אורנים ובסמינר הקיבוצים. בשנת 1973 סיימה את לימודיה לתואר ראשון בפילוסופיה ובתולדות האמנות באוניברסיטת תל-אביב. הייתה ממייסדי "קבוצת העשרה" ובשנת 1974 השתתפה בייסוד קבוצת "אקלים".

קליר יניב הייתה ממייסדות כפר האמנים עין-הוד ב 1953, שם היא התגוררה והמשיכה ליצור מאז 1976. בשנת 2006 נערכה לכבודה תערוכת יחיד ראשונה ומקיפה במוזיאון ינקו דאדא בעין-הוד.

בציוריה המוקדמים בשנות החמישים בולטת הנוכחות הנשית הרומזת על עולם אינטימי סגור, השרוי במתח ארוטי מול החברה המזרחית שממנה באה. יניב הייתה עסוקה במקומה של האישה בחברה העירקית-היהודית, אותן בנות משפחה שזכרה מילדותה, נשים שלא זכו לביטוי והיו "כמו הר געש שעדיין לא התפרץ". הדמויות הנשיות בציוריה המוקדמים נראות בדרך כלל עצורות, מופנמות, שקועות בעצמן ומצויות במצב רוח מהורהר. לדבריה, מה שעניין אותה אז במיוחד הייתה התפתחות הזהות הנשית של נערה ויחסיה עם אמה. ציוריה היו חושניים מאוד ובעלי עוצמה צבעונית במסורת פוביסטית, עם יסודות דקורטיביים וחזרה ריתמית של מוטיבים אורנמנטאליים, כפי שנראה בציור ילדה ענת קון (1955). הדקורטיביות והצבעוניות העזה נבעו כנראה גם משורשיה המזרחיים. במקביל הרבתה לצייר נוף, במיוחד נופים ממעוף הציפור, אשר שילבו מופשט לירי עם ריאליזם, אך גם שמרו על מבניות. הנופים תפסו יותר ויותר מקום ביצירתה. לקראת שנות השישים הפכו נופיה למופשטים יותר, הצורות הפכו תבניות יותר והסולם הצבעוני בציוריה התרכז ונעשה מלודי יותר בדגש על תנועה ותחושת המרחב. בשנות השמונים והתשעים של המאה הקודמת הרבתה לצייר דיוקנאות של חברה ומכריה, ובעיקר של בנה ובתה.

מטרות השיעור:

- ♣ להתבונן ביצירותיה של קליר יניב תוך תיאור מילולי של היצירה לפרטיה ותיאור חוויה או הרגשה אישית בעקבות ההתבוננות
- ♣ לזהות את המסרים המגדריים והתרבותיים ביצירות ולפרשם
- ♣ ליצור יצירה אישית בעקבות יצירתה של קליר יניב

פעילויות:

- ♠ התבוננות משותפת ביצירה אחת של קליר יניב ודיון בתחושות ובחוויית האישיות של המתבוננים והמתבוננות ובפרשנויות ליצירה
- ♠ עיון [בקורות חייה של הציירת](#) (ראו קישור) ודיון בקשר בין תולדות חייה ליצירה הנדונה
- ♠ בקבוצות: עיון ביצירותיה ודיון בחוויות האישיות של המתבונן והמתבוננת ובפרשנות של היצירות
- ♠ סדנת יצירה בעקבות קליר יניב - בחירה של אחת משלוש משימות:
- ♣ יצירה העושה שימוש בצבעוניות ובדקורטיביות בנושא שהתלמידים והתלמידות יבחרו
- ♣ יצירה המתארת מעבר מילדות לנשיות
- ♣ יצירה המתארת נוף ממבט הציפור
- ♠ הצגת היצירות של התלמידים והתלמידות בתערוכה, ובצדן הסבר מילולי לכל אחת מהיצירות

להרחבה: אמנות דקורטיבית¹

אמנות דקורטיבית היא מונח המשמש, באופן מסורתי, לעיצוב ולייצור אובייקטים פונקציונליים שברובם הם חלק מאמנות שימושית. האמנות כוללת עיצוב פנים, אבל בדרך כלל לא אדריכלות. האמנויות הדקורטיביות מסווגות לעתים קרובות בניגוד לאמנות יפה, כלומר הן אינן ציור, רישום, צילום ופיסול בקנה מידה גדול, אשר בדרך כלל אין בו פונקציה אחרת מאשר נראותו.

ההבחנה בין אמנות דקורטיבית לאמנות יפה מקורה באמנות הרנסנס של המערב. משתמשים בה פחות מאמנות של תרבויות ותקופות אחרות, בהן מרבית היצירות הנחשבות כוללות אלמנטים דקורטיביים. לדוגמה אמנות מוסלמית מתקופות שונות מורכבת כולה מאמנות דקורטיבית, כפי שקיימת בתרבויות מסורתיות. באמנות סינית אין ההבחנה בין אמנות דקורטיבית לזו שאינה דקורטיבית. וכך גם באמנות ימי הביניים, שבהם התקיימה אמנות יפה כדוגמת פיסול מונומנטלי.

אפשר לייחס לתקופת הרנסנס את הקידום של האמנות היפה יותר מזו הדקורטיבית במחשבה אירופית, כאשר תאורטיקנים איטלקים, כמו ג'ורג'ו וזארי, קידמו ערכים אמנותיים שהודגמו על ידי אמני הרנסנס, והעניקו ערך מועט לעלות החומרים או כמות ומיומנות העבודה הנדרשת כדי לייצר את האובייקט. הם העריכו את המגע האישי של יד האמן כדוגמת מיכלאנג'לו, רפאל ולאונרדו דה וינצ'י, שהחיה, במידה מסוימת, את הגישה של ימי קדם.

אמנות אירופית בימי הביניים נוצרה מערכים שונים לגמרי, לפיהם חומרים יקרים וטכניקות מיוחדות וקשות לביצוע היו מוערכות מאוד. לעומת זאת בסין, מחד גיסא, שתי הגישות התקיימו זו לצד זו במשך מאות שנים בעיקר בציורי דיו של נופים, שביטאו את דמיונו של האמן. מאידך,

¹ [אמנות דקורטיבית](#), ויקיפדיה

תחומים עיקריים אחרים של האמנות, ובכלל זה הקרמיקה הסינית שיוצרה ביעילות בתנאים תעשייתיים על פי ערכים אמנותיים שונים לגמרי, זכתה לפופולריות. המעמד הנמוך יחסית, שניתן ליצירות אמנות דקורטיביות, בניגוד לאמנות יפה, הצטמצם עם עלייתה של תנועת ארטס אנד קרפטס. התנועה האסתטית של המחצית השנייה של המאה ה-19 נולדה באנגליה בהשראתם של ג'ון ראסקין וויליאם מוריס. היא ייצגה את תחילתה של הערכה גוברת לאמנות הדקורטיבית ברחבי אירופה. בשנת 1882 התנועה הובילה לדור חדש שהתנגד לקישוט המוגזם באותה תקופה ודיבר על חזרה לעבודה בגילדות כמו בימי הביניים. השינוי החיובי והמעמד הגבוה יותר שזכתה לו האמנות הדקורטיבית, מופיע בחוק זכויות יוצרים שעודכן בשנת 1911, ובו נוסף כי יצירת אמנות דקורטיבית זכאית לתקופה מלאה של הגנה על זכויות היוצרים שלה בדומה לאמנות יפה ובשונה מהמצב הקיים בתחום העיצוב.

משימות

פתיח: דיון במליאה

קליר יניב נולדה בעירק ועלתה לארץ בגיל 8. יצירתה משוחזרת עם התרבות המזרחית שבה גדלה וכן עוסקת בזיכרונות של נופי ילדותה.

התבוננו ביצירתה של יניב, ילדה - ענת קון, 1955

- ♠ תארו את פרטי היצירה: מה רואים במרכז היצירה ומה ברקע? הדמות – הבעות פנים ותנוחת הגוף, הצבעים ומרכזיותם ביצירה.
- ♠ תארו את תחושותיכם ביחס ליצירה: איזו חוויה היא מעוררת בכם? נמקו את דבריכם.
- ♠ קליר יניב אומרת בריאיון על הנשים בחברה העירקית-יהודית, שלא זכו לביטוי והיו "כמו הר געש שעדיין לא התפרץ". כיצד דברים אלה באים לידי ביטוי בדיוקן הנערה ענת קון?
- ♠ קראו את קורות חייה של קליר יניב והציעו פרשנות ליצירה שלפניכם בהתייחס לקורות חייה:
- ♣ מה רצתה קליר יניב להגיד על הדמות ביצירה? מה רצתה להגיד על הסביבה של הדמות?
- ♣ מה הקשר בין חוויית ההגירה של האמנית ליצירה?
- ♣ מה הקשר בין מוצאה של יניב לבין תפיסתה את הילדה ביצירתה?
- ♠ בחנו באילו חומרים בחרה יניב להשתמש?

עבודה קבוצתית

- ♠ התבוננות ביצירות הבאות, תארו אותן ותארו את החוויות האישיות שלכם שבעקבותיהן.
- ♠ הציעו פרשנויות ליצירות תוך דיון בשאלות הבאות:
 - ♣ מה מבטאת הצבעוניות בציוריה של קליר יניב? כיצד, לדעתכם, קשורה צבעוניות זו לתרבות שממנה באה?
 - ♣ מהי נקודת המבט של קליר יניב על הנוף? מה מאפשרת נקודת מבט זו? איזו תחושה היא מעוררת? מה עשויות לסמל הציפורים בציור הנוף? מה הן מבטאות?
 - ♣ אצל קלייר יניב יש שינויים בנקודת המבט שבה היא מסתכלת על הנוף. כמו כן יש שינויים מציור פיגורטיבי למופשט. מה מבטאים שינויים אלו?

סדנת יצירה (עבודה אישית)

- ♠ בעקבות הנלמד על קליר יניב, סכמו את יחסה לנשיות ולתרבות המזרחית, כפי שהדברים באים לידי ביטוי ביצירתה.
- ♠ בחרו אחת מן המשימות הבאות ליצירה אישית:
 - ♣ יצירה צבעונית בנושא שתבחרו העושה שימוש בדקורטיביות
 - ♣ יצירה המתארת מעבר מילדות לנשיות
 - ♣ יצירה של תמונת נוף ממבט הציפור
- ♠ הציגו את יצירתכם בתערוכה, ולצדה כתבו הסבר על המסרים ביצירה, על הטכניקות ועל הקשר ביניהם.

להרחבה – מומלץ לקרוא:

- ♣ [קליר יניב](#), ויקיפדיה
- ♣ שני ליטמן, [האמנית קליר יניב מתה בגיל 94](#), "הארץ", 17.11.2015
- ♣ [קליר יניב](#), מוזיאון ישראל

אור טסמה אברהם

גזע ומגדר, שחור ולבן

אור טסמה אברהם, ללא כותרת, 2012 צילום צבע

אור טסמה אברהם, ללא כותרת, 2010, צילום צבע

אור טסמה אברהם נולדה בשנת 1983 באתיופיה. היא עלתה לארץ עם משפחתה בגיל חמש. בגיל ההתבגרות התחנכה בפנימייה דתית, כמו ילדות אתיופיות רבות, שמנהגיה שונים בתכלית מאלה של הקהילה האתיופית. צילומיה של אור טסמה נדמים במבט ראשון פשוטים וישירים. אישה שחורה בגופייה יושבת על כיסא (דיוקן עצמי), אולם היא לובשת תחתוני גבר. צילומיה מעמידים שתי מערכות של ניגודים: שחורות ולבן, נקביות וזכריות. טסמה שואלת על המקום שבו זהויות אלו מצטלבות ומסתבכות. צילומיה של אור יונקים מהביוגרפיה האישית שלה. עם זאת הרבה מן התכנים שבהם עוסקים הצילומים מתנתקים מן ההיבט האישי ודנים בהקשר כללי יותר.

דוגמה לכך היא נושא הנשיות העובר כחוט השני בעבודתה. כבת למשפחה דתית-אתיופית עלתה טסמה אברהם ארצה בילדותה, וחייה התנהלו בצל השיח בין שתי תרבויות ובין שתי ישראלית חדשה ועצמאית לא תמיד התקבלו חברות שונות. ניסיונה ליצור לעצמה זהות בברכה על ידי הסובבים אותה. מבטה על בני העדה האתיופית הוא כשל צופה מן הצד, על אף שהיא חיה ביניהם. העבודות עוסקות בחיפוש אחר זהות, חיפוש הגורם לפעמים לבלבול ולכאב.

בתצלומים מפנימיית הבנות ובהתייחסות לצבע העור הכהה מציפה טסמה לתודעה דימויים של אפליה והדרה המתקיימים בישראל של ימינו. למרות זאת הדיבור שלה הוא בגוף ראשון יחיד(ה) ולא קבוצתי. תצלום דיוקן עצמי בשחור לבן מציג נערה צעירה יושבת על ספה-מיטה ומישירה מבט למצלמה. התצלום משדר דלות וסגפנות החל בספה-מיטה שעליה פרושה שמיכה דקה ועליה מונחות כריות לא תואמות וכלה בבגדים הנקיים והמסודרים הנדמים גדולים על הנערה הצנומה.

נעלי העקב השחורות שמציצות מתחת לחצאית הארוכה והדקה אינן שייכות לתפאורה הכללית. היחס לנעלי עקב, לפי התפיסה הפמיניסטית, הוא אמביוולנטי, מצד אחד, הן נחשבות סד לנשים הפוגע בבריאותן ומצר את צעדיהן (תרתי משמע), ומצד שני, נעלי עקב יכולות להיחשב כאביזר מעצים. אור טסמה בוחנת דרך העקב את אפשרויות הקריאה של אידיאל היופי המערבי. היא עושה זאת בתצלומים כמי שהולכת מסביב וממפה קריאות אפשריות. בתצלום אחר נראית אותה נערה כשהיא לבושה בשמלת סרפן שחורה מעל גופייה לבנה ונועלת נעלי עקב לבנות ומהודרות, גווה מקושת לאחור במה שניתן לזהות כמחווה גוף המחקה דוגמניות בפרסומות. ברקע התצלום, עומדת רחבה מרוצפת במרצפות פשוטות כשמעל מתוחים חבלי כביסה עמוסים.

העיסוק בדיסוננס, בדימויים שהם כמעט תמימים אבל יש בהם שיבוש, חוזר אצל טסמה. גם בדיוקן העצמי מאחור שבו צילמה עצמה בגופייה לבנה. העבודה, "ללא כותרת" 2010, מתקשרת לצילומים של תמרה מסל מתחילת שנות ה-90 שבהם צילמה עצמה מאחור בגופייה לבנה וצמות, אך בעוד העבודות של מסל התאפיינו בבהירות ובאשליה של תום ושלווה הרי בעבודה של טסמה התחושה שונה. היא מצולמת כשלפניה בד אדום, הגופייה אינה ישרה והמרפק המשופשף נגלה לעין.

מטרות השיעור:

- ♠ להכיר בתופעת הגזענות כלפי בני הקהילה האתיופית בישראל על רקע צבעם
- ♠ להתבונן בבגדים לבנים שבצילומי טסמה כאמצעי להעברת מסרים מגדריים וחברתיים

משימות

דיון במליאה

- ♠ קראו על העלייה מאתיופיה ועל קליטתה בארץ.
- ♠ התבוננו בצילום "דיוקן עצמי" של אור טסמה
- ♣ תארו את נושא הצילום: הצבעים, הלבוש, המגדר, תנוחת הגוף והבעות הפנים.
- ♣ אילו תחושות, רגשות ומחשבות מעורר בכם הצילום?
- ♣ מה, לדעתכם, רצתה טסמה לומר בצילום זה על מגדר ועל צבע עור? כיצד היא מעבירה מסרים אלה?
- ♣ מה דעתכם על מסרים אלה? נמקו את דבריכם.

עבודה קבוצתית

- אלו אסוציאציות מעורר הדימוי של הגופייה הלבנה? שמלה לבנה? כביסה לבנה?
- ♠ באיזה אופן האמנית אור טסמה אברהם עושה שימוש בלבוש בצילומיה לצורך העברת מסרים חברתיים ומגדריים?
- ♠ באיזה אופן האמנית עושה שימוש בניגודים בצילומיה לצורך העברת מסרים חברתיים ומגדריים?

סדנת יצירה (עבודה אישית)

- ♠ אלו ביטויי לשון מתקשרים לצבע הלבן ואילו לשחור? מדוע נוצרו מטבעות לשון אלו? צרו יצירת אמנות המשבשת את הסטיגמות המתקשרות לצבעים.
- ♠ האם אביזרים כנעלי עקב, ציפורניים משוחות בלק ובגדים צמודים הם אביזרים מעצימים או שהם שמים את האישה בסד גופני חברתי? צרו יצירה שמתקשרת לאביזרים ולתוספות אלו.

פארידה גולבהר

הגן הפרח והאורנומנט²

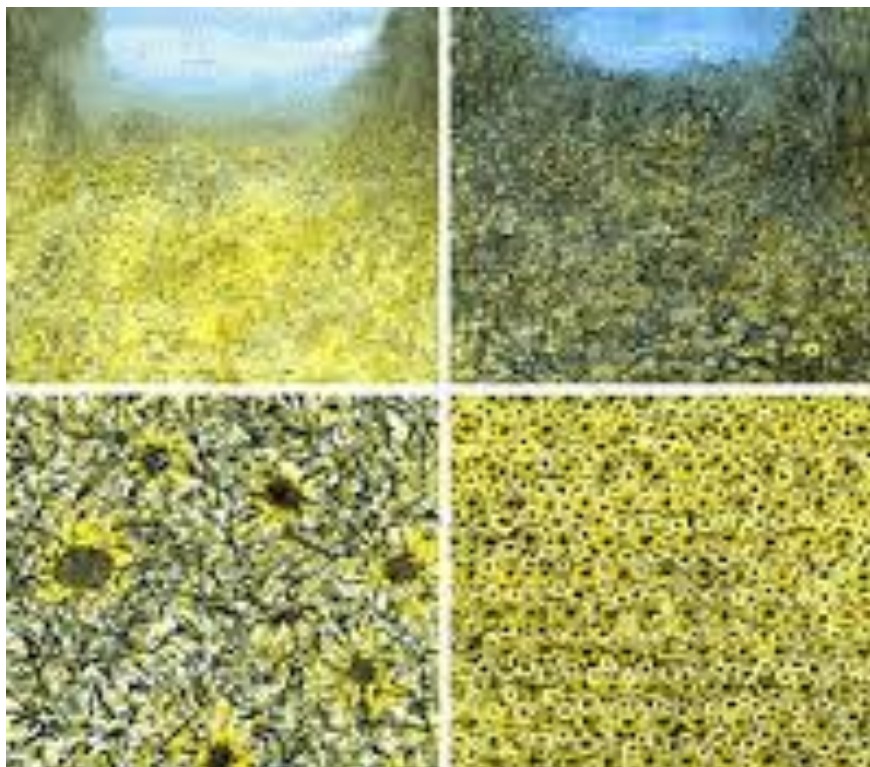

פארידה גולבהר, מסדרה "תוצרת הארץ", 1988, שמן על נייר

פארידה גולבהר, מסדרה "בקשר לנוף", 2006, שמן על נייר

² [אורנומנט](#) או אורנומנטיקה - מוטיב עיטורי, לעתים מופיע כדגם עיטורי (כמו ב**ערבסקה**)

פארידה גולבהר, מסדרה "בקשר לנוף", 2009, שמן על בד

מבוא

פארידה גולבהר נולדה באירן בשנת 1942 ובשנת 1971 עלתה לארץ. בשנים 1959-1961 למדה ציור וספרות באוניברסיטת טהרן, ובשנים 1961-1969 למדה באנגליה ובגרמניה. היא חותמת על עבודותיה בשמה הפרטי "פארידה". בתחילת דרכה כציירת בטהרן ציירה נופים מופשטים. לאחר עלייתה לארץ החלה לצייר נופים, גנים וטבע דומם שמשלבים בין מזרח ומערב. פארידה מתרכזת בדימוי הגן שיש לו מסורת ארוכה בתרבות המזרחית והמערבית.

בהיותה בת שמונה החלה ללמוד ציור אצל מורה פרטי בטהרן. בגיל 14 זכתה בפרס הראשון בתחרות ציור ארצית, ובשנת 1957 כשהייתה בת 15, השתתפה בביאנלה לאמנות עכשווית שהתקיימה בטהרן.

פארידה למדה בבית ספר ממלכתי, ובו היא שיננה את סורות הקוראן וגם את פסיקות התורה שבעל פה. ב 1957 היא נרשמה ללימודי אמנות וספרות אנגלית. באותה השנה החלו בטהרן מהומות והשלטונות סגרו את האוניברסיטאות. פארידה שכנעה את הוריה לשלוח אותה ללמוד באנגליה עד שתיגמר ההשבתה של האוניברסיטאות. היא עברה לאנגליה ונשארה בה שנתיים. שם היא נהגה להצטרף לטיולים מאורגנים באחוזות בריטיות.

בשנת 1971 עלתה פארידה לארץ. עם בעלה סעיד הקימו בשנת 78' את גלריה גימל בירושלים. בני הזוג גולבהר התערו בקהילה האמנותית של אותן השנים, ובמידה מסוימת הפכו למיצגיו.

הם עשו זאת מבלי להיכנע לתכתיבי האחדה חברתית ("כור ההיתוך"). כך נשארו בשמם המקורי - סעיד ופארידה, וגם את שם משפחתם - שמשמעותו פרח האביב בפרסית - לא עברתו.

הגן שפארידה גולבהר מציירת הוא חמקמק. מפתה לראות בו גן פרסי מיתולוגי, ובסגנון עבודתה - יצירה מוסלמית. אך היא שואבת ממקורות רבים. פארידה עוסקת ביצירה וביופי של האמנות תוך חקר המרכיבים האמנותיים היוצרים את זיכרון היופי. היופי הזה אינו פשוט וברור, והוא פותח שדות רחבים של הגות ומחשבה אודות היצירה והרגש.

פארידה עבדה על הפרויקט עשר שנים, ובו היא ניסתה לשחזר מדמיונה תצלום של גן שראתה בחטף בכתב-עת לאמנות. מאז שנתקלה בתמונה, מציירת גולבהר מהזיכרון את הגן, ובכל פעם הוא נראה שונה לגמרי: גן פיגורטיבי, גן מופשט, גן שצויר בעונות שונות של השנה ובשעות שונות של היום. לעתים זהו מראה כללי של גן, לעתים רק פרט מתוך המקום: פרח, עץ, אדמה, עלים, סבך שיחים, שדה פרחים צבעוני, שביל. כל סדרה מורכבת מכמה ציורים סמוכים זה לזה, שאחד מהם הוא ציור של הגן השלם, והאחרים הם פרטים מוגדלים מתוכו. בכך נוצרות אינסוף אפשרויות של אותו מקום. הגן שפארידה גולבהר מציירת - חמקמק.

את הגן שבזיכרונה היא משחזרת בסטודיו שלה בשכונת סן סימון בירושלים - במקלט הבניין שבו התגוררה. "אומרים לי לפעמים שאני נטע זר בארץ", אומרת פארידה, "אני מציירת הרבה דקלים שמסמלים בשבילי חופש ומרחבים. את הדקל הראשון לא ראיתי בגנים בלונדון, ואפילו לא באירן. ראיתי אותו כאן, בישראל".

בציורי הנוף, בעיקר בפרטנות שלהם, בהרכבה ובפירוק - אפשר לראות תשובה נשית לציורי הנוף הגבריים, הפנורמיים, החשובים בתולדות האמנות. יתרה מזו, יש בהם גם מסר של דרך חיים, של היכולת לחוות אותו דבר בכל פעם מחדש, ובכך לייצר בכל פעם סיפור מורכב אחר, מנקודת מבט שונה. ציוריה ממחישים את חשיבות ההגות המופשטת, פילוסופיית היופי המיניאטורית, שבו לכל פרט בתוך הקומפוזיציה יש גם חשיבות אסמבלאזית³, של חלק ממכלול יוצר אווירה ומציאות רפיטטיבית, מדיטטיבית. האורנמנט המזרחי, שעליו נסמכת פארידה, כאחד ממקורות ההשראה, שואב את מרבית מקורות השראתו מן הטבע, אך מתרחק ממנו כדי לספר סיפור עצמאי המעורר בצופה בו תחושות ורגשות ולאו דווקא מציאות. האורנמנט מרחיק את עצמו ואת ביטוי מגורמים חוץ אמנותיים, מתנכר לגורמים חיצוניים וזרים לעולם האמנות ויוצר את השמימי, את האל-טבעי, תוך שהוא תופס וממחיש את המצבים המופנמים של נפש האמן, אלה שעוברים סינון וזיקוק אישי של היוצר.

³ **אסמבלאז'**: טכניקה אמנותית ולפיה יוצרים אובייקט תלת-ממדי מחיבור של חפצים שונים. האסמבלאז' יכול לתפקד כפסל חופשי בחלל או כתבליט.

מטרות השיעור:

- ♠ להתבונן ביצירותיה של פארידה ולזהות את ייחודה כאישה, כמהגרת וכאמנית
- ♠ לברר חוויות אסתטיות ביחס ליצירותיה

פעילויות:

- ♠ תיאור פרטי היצירה ודיון בתחושות ובחוויות האישיות של המתבוננים והמתבוננות ובפרשנויותם ליצירה
- ♠ עיון בקורות חייה של היצירת ודיון בקשר שבין תולדות חייה ליצירה הנדונה
- ♠ בקבוצות: עיון ביצירותיה ודיון בחוויות האישיות של המתבונן והמתבוננת ובפרשנות היצירות
- ♠ סדנת יצירה בעקבות פארידה גולבהר: החייאת זיכרונות באמצעות ציורי נוף
- ♠ הצגת היצירות של התלמידות/ים בתערוכה, ולצדן הסבר מילולי לכל אחת מהיצירות

משימות

פתיח: דיון במליאה

התבוננו ביצירתה של פארידה:

- ♠ תארו את פרטי היצירה: הצבעים, האובייקטים המצוירים, הרקע, היחסים בין האובייקטים לרקע.
- ♠ תארו את התחושות שמעוררת בכם היצירה: איזו חוויה היא מעוררת בכם? נמקו את דבריכם.
- ♠ קראו את קורות חייה של פארידה במבוא, ונסו להסביר את היצירה בהסתמך על מידע זה.
- ♠ "פארידה עוסקת ביצירה וביופי של האמנות תוך חקר המרכיבים האמנותיים היוצרים את זיכרון היופי":
- ♣ מצאו ביצירה שלפניכם עדויות לנאמר במשפט זה. נמקו את בחירתכם.
- ♣ שערו איזה "זיכרון יופי" מנסה פארידה לחקור?

עבודה קבוצתית

♣ התבוננו ביצירות "גן" ו"צהוב" שלעיל, והשוו לאחד מציורי הנוף של היוצרים הגברים הבאים:

♣ ראובן רובין, [נוף בצפת](#)

♣ נחום גוטמן, [נוף בשרון](#)

♣ ערכו השוואה בין היצירות. מהי נקודת המבט הנשית הייחודית של פארידה? במה היא שונה מנקודת המבט של האמן ביצירה שבחרתם?

♣ בעקבות ההשוואה וההתבוננות ביצירתה של פארידה, מדוע לדעתכם אומרים עליה ש"היא נטע זר בארץ"? כיצד זה בא לידי ביטוי ביצירותיה?

♣ אילו מרכיבים של זהותה כאישה וכמי שעלתה לארץ ממדינה אחרת באים לידי ביטוי ביצירה? מה אפשר ללמוד מכך על חוויותיה כאישה וכעולה?

סדנת יצירה (עבודה אישית)

בעקבות ההיכרות עם פארידה גולבהר ויצירתה:

♣ חשבו על גן שאתם מכירים, וציירו אותו. בציורכם הביאו לידי ביטוי זיכרונות נעימים שיש לכם, המשקפים את זהותכם.

♣ הציגו את יצירתכם בתערוכה, ולצדה כתבו הסבר על המסרים ביצירה, על הטכניקות ועל הקשר ביניהם.

להרחבה – מומלץ לקרוא:

♣ דוד רפ, [ריבועים של פרחי אביב](#), הארץ 12.07, 2002